

Wie ben ik? Waar ga ik heen? Hoe moet ik leven?

1 Johannes 3.1-11

Rev Dr Jos M. Strengtholt

Heliopolis 2012, 2015

Wie ben ik? Waar gaan wij heen?

Voor veel mensen zijn dit de meest dringende vragen van het leven. En als dat niet zo is, dan zouden ze dat wel moeten zijn. Want zij zijn nodig om antwoord te geven op een derde belangrijke vraag:

Hoe moeten wij leven?

Geen antwoord hebben op deze vragen kan leiden tot een diepe crisis in de menselijke ziel: een identiteitscrisis.

Laten wij eens zien wat de apostel Johannes ons hierover te zeggen heeft. Hij was een discipel van Jezus, dus we mogen hem beschouwen als een deskundige op het gebied van de werkelijk belangrijke zaken. Hij was getuige van de dood en de opstanding van onze Heere. Later werkte hij als zendeling in Efeze, in het huidige Turkije.

In zijn brief, waarvan wij vanmorgen een gedeelte hebben gelezen, schrijft hij over onze identiteit, onze bestemming en over een levenswandel die daarbij past.

1. Wie wij vandaag zijn

Wie zijn wij? Het antwoord van Johannes is duidelijk:

Zie, hoe groot is de liefde die de Vader ons gegeven heeft: dat wij kinderen van God worden genoemd. Daarom kent de wereld ons niet, omdat zij Hem niet kent. (1 Joh.3.1)

Ik weet dat het tegenwoordig populair is om over alle mensen in deze wereld te spreken als kinderen van God. Natuurlijk is het goed om onze gezamenlijke waarde als mensen en onze gelijkwaardigheid te benadrukken. En in de zin dat wij allen door God geschapen zijn, ja, in die zin zijn alle mensen op aarde kinderen van God.

Maar Johannes gaat er niet van uit dat wij allemaal in geestelijke zin kinderen van God zijn. Integendeel, hij benadrukt juist het onderscheid tussen hen die geestelijk Gods kinderen zijn en hen die dat niet zijn.

Johannes zegt:

Hieraan zijn de kinderen van God en de kinderen van de duivel openbaar. Ieder die de rechtvaardigheid niet doet, is niet uit God, evenmin als hij die zijn broeder niet liefheeft. (1 Joh. 3.10)

Johannes gaat er dus niet van uit dat alle mensen kinderen van God zijn.

God noemt ons – mensen die geloven in en Hem volgen, Zijn eerstgeboren Zoon Jezus – Zijn kinderen. Dat is niet slechts een mooie titel, maar een werkelijkheid. Het is niet slechts beeldspraak,

geen juridische fictie en ook geen adoptie zoals mensen een pleegkind opnemen. Omdat wij geloven in Jezus, de Zoon van God, ziet God ons zoals Hij Jezus ziet. Wij zijn Zijn kinderen. Wij behoren tot Zijn gezin.

Het is een wonderlijk feit dat God ons deze bovennatuurlijke waardigheid vrijelijk schenkt: een innige verbondenheid met God als leden van Zijn gemeenschap.

Ja, wij zijn mannen en vrouwen, jong en oud, afkomstig uit Zimbabwe, Egypte of de Verenigde Staten, en onze nationaliteit is een belangrijk onderdeel van wie wij zijn. Ook ons beroep geeft ons een bepaalde identiteit. Onze opleiding doet dat eveneens.

Maar dat wij aan God toebehoren als Zijn kinderen, dát is de diepste laag van onze identiteit. Alles wat daarnaast komt, is daaraan ondergeschikt.

Josemaría Escrivá schrijft in *Christus komt voorbij* (p. 133):

Dit is de grote vrijmoedigheid van het christelijk geloof: de waarde en waardigheid van de menselijke natuur verkondigen en bevestigen dat wij geschapen zijn om, door de genade die ons verheft tot een bovennatuurlijk niveau, de waardigheid van kinderen van God te ontvangen.

Dat zijn grote woorden. Wat betekent dit vandaag voor ons? Er is nu geen tijd om daar diep op in te gaan, maar enkele gedachten.

Het betekent dat God niet boos op u is; dat Hij niet angstaanjagend is; dat u er volledig zeker van mag zijn dat de Schepper van het heelal het beste met u voorheeft; dat Degene die eens alle mensen zal oordelen, aan uw kant staat; dat u iedere avond kunt gaan slapen met de zekerheid dat God voor u zorgt.

Het betekent dat u mag leven met voldoening en met het volle vertrouwen dat Hij voor u zorgt – alsof u op de schoot zit van de Vader van het heelal. Wat er ook gebeurt, de Vader zorgt voor ons. En wij mogen met Hem spreken alsof wij aan Zijn voeten zitten.

Maar het maakt ons leven ook moeilijker. Deze wereld is een puinhoop; zij staat op haar kop en komt op veel gebieden in opstand tegen God. Wanneer u door het kinschap van de hemelse Vader weer rechtop bent gezet, ontstaat er wrijving met familieleden, met vrienden en met een samenleving die nog steeds op haar kop staat. Het leven kan behoorlijk moeilijk zijn wanneer u wilt leven als een kind van God.

Maar wij hebben een anker in de hemel. God staat aan onze kant, en dat is uiteindelijk het enige dat werkelijk telt. En dat blijft zo, voor eeuwig.

2. Waar gaan we heen

Johannes vervolgt vervolgens met te spreken over de bestemming van de christen:

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is. (1 Joh. 3.2)

Laten wij allereerst opmerken dat Johannes verfrissend eerlijk is. Hij zegt dat wij niet weten wat wij eenmaal zullen zijn. Vergelijk dat eens met veel predikers die zich richten op de kleinste details van alles wat met de eindtijd te maken heeft, of op hoe de hemel eruit zal zien. De apostelen wisten daar niet veel van en zij gaven dat ook eerlijk toe.

John Stott schrijft in zijn commentaar op *The Epistles of John (Tyndale New Testament Commentaries)* (Leicester, 1960, 1983), p. 118-119:

Het is belangrijk deze apostolische belijdenis van onwetendheid op te merken... De christen is niet alwetend... Het is zinloos en zelfs zondig om te speculeren of nieuwsgierig door te dringen in zaken die God niet heeft willen openbaren.

Wij weten heel weinig over onze toekomst, maar samen met Johannes weten wij dit:

Wanneer Christus geopenbaard zal worden, zullen wij Hem gelijk zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij is. (1 Joh. 3.2)

De onbeschrijfelijke gave dat wij vandaag kinderen van God zijn, wordt door christenen nog niet ten volle ervaren, omdat de kiemen van het goddelijke leven pas hun volledige ontplooiing zullen bereiken in het eeuwige leven, wanneer wij Hem zullen zien "zoals Hij is", of, zoals Paulus elders zegt, wanneer wij Hem "van aangezicht tot aangezicht" zullen zien. (1 Kor. 13.12)

Wij zijn door God geschapen en wij zijn bestemd om tot God terug te keren en Hem rechtstreeks te ontmoeten. Dan zal ons leven uit genade en ons kindschap van God zijn volle rijpheid bereiken.

Dat "zien" is natuurlijk veel meer dan waarnemen met onze ogen. Het betekent volledige gemeenschap en deelhebben aan Hem. Over deze bestemming kunnen wij alleen spreken met menselijke woorden en menselijke beelden, zoals het beeld van samen met God aan Zijn tafel eten: een beeld van diepe intimiteit en verbondenheid.

Johannes zegt: "Wij zullen Jezus zien zoals Hij is." Voor Johannes is dat een vaststaand feit. En om Hem te kunnen zien zoals Hij is, zo redeneert Johannes, mogen wij er zeker van zijn dat wij eerst veranderd zullen worden om aan Hem gelijk te zijn.

Wat een belofte is dat voor ons! Een belofte die bijna te groot klinkt om waar te zijn. Wie zijn wij, dat God ons tot zulke hoogten verheft?

Stel u eens een mier op de vloer voor. Kan die u zien? Kan die met u eten? Wel, tot op zekere hoogte wel. Bij mij thuis eten de mieren geregeld van de kruimels die op de grond vallen. Maar als een mier u werkelijk zou moeten kunnen zien zoals u bent en met u in echte gemeenschap zou moeten leven, dan zou die mier aan u gelijk moeten worden.

Kan een mens Jezus, de Zoon van God, en God, onze Vader, zien? Als wij werkelijk gemeenschap met God willen hebben, moeten wij in zekere zin aan God gelijk worden. Dat is een ontzagwekkend mysterie. Eerst werd Hij aan ons gelijk om ons op te heffen, en om ons volledig op te heffen maakt Hij ons aan Zichzelf gelijk.

Wij zullen Christus nooit gelijk zijn in de zin dat wij aan Hem gelijkwaardig zouden zijn. Hij zit voor eeuwig op de goddelijke troon en wij buigen ons voor Hem neer. Maar evenals Hij zullen wij verheerlijkte lichamen ontvangen en zal de zonde voorgoed verdwenen zijn. Daardoor wordt het

mogelijk Hem te zien en te leven. Daardoor kunnen wij bij Hem zijn en gemeenschap hebben met de drie-enige God.

Bijna goddelijk.

3. Hoe moet ik leven?

Indrukwekkend, is het niet? Wij zijn kinderen van God en wij zien uit naar de eeuwigheid met Hem, waar wij Hem zullen zien en gemeenschap met Hem zullen hebben – iets wat wij nu al, zij het in beperkte maar werkelijke mate, mogen ervaren, vooral wanneer wij de Heilige Eucharistie vieren.

Maar wat moeten wij met deze kennis doen? Naar mijn mening is het geen juiste reactie om ons te verliezen in dromen over de eindtijd. Evenmin moeten wij ons zó sterk richten op het Koninkrijk dat wij zullen beërven, dat wij vergeten te leven in het heden.

John Stott schrijft in het eerder genoemde commentaar (*The Epistles of John*, Tyndale New Testament Commentaries, Leicester, 1960, 1983, p. 120):

Johannes schrijft niet over de wederkomst van Christus en onze uiteindelijke toestand met een theologisch doel, maar met een ethisch doel.

God roept ons om vandaag het leven ten volle te leven! Hij heeft ons niet geroepen tot escapisme, maar tot dienstbaarheid.

Als wij als kinderen van God deze hoop hebben dat wij Hem eenmaal zullen zien zoals Hij is en veranderd zullen worden om aan Jezus gelijk te zijn, dan moeten wij onszelf vandaag reinigen. Dat is de conclusie van Johannes in 1 Johannes 3.3:

En ieder die deze hoop op Hem heeft, reinigt zich, zoals Hij rein is.

Op een dag zullen wij volkomen rein gemaakt worden. Daarom lopen wij vandaag als het ware vooruit op die volledige vernieuwing door zo veel mogelijk te leven in overeenstemming met die toekomstige verandering. Wij proberen vandaag al te zijn wat wij in de toekomst zeker zullen zijn.

Wat betekent het om jezelf te reinigen? Het betekent leven zoals God wil dat wij leven.

Ons voorbeeld is Jezus Christus, "zoals Hij rein is." Hij is Degene die nooit gezondigd heeft, de Rechtvaardige. Hij is ons voorbeeld van heiligheid, zoals Jezus Zelf zei:

Leer van Mij. (Mat. 11.29)

Josemaría Escrivá schrijft in *Vrienden van God* (p. 128):

Wij moeten van Hem leren, van Jezus, die ons enige voorbeeld is. Als u vooruit wilt gaan zonder te struikelen of van de weg af te dwalen, hoeft u slechts de weg te gaan die Hij gegaan is, uw voeten in Zijn voetsporen te zetten en binnen te gaan in Zijn nederige en geduldige Hart, om daar te drinken uit de bronnen van Zijn geboden en van Zijn liefde. Kortom, u moet zich met Jezus Christus vereenzelvigen en werkelijk een andere Christus worden te midden van uw medemensen.

In het gedeelte van de brief van Johannes dat wij hebben gelezen, spreekt hij over de zonde, over het overtreden van de wet, over wetteloosheid, en dat wij daarmee radicaal moeten breken. Wij moeten rechtvaardig zijn, zoals Hij rechtvaardig is.

Wij hebben gelezen:

Ieder die de rechtvaardigheid niet doet, is niet uit God, evenmin als hij die zijn broeder niet liefheeft. Want dit is de boodschap die u vanaf het begin gehoord hebt: dat wij elkaar moeten liefhebben. (1 Joh. 3.10-11)

Dat is wat het betekent om jezelf te reinigen. Het betekent: anderen liefhebben. En anderen liefhebben is in de eerste plaats geen gevoel, maar een daad. Dáár gaat het om in de dienst aan God. Een vriend zijn voor anderen. Een helper zijn voor anderen. Uw kinderen bemoedigen. Het leven van andere mensen beter maken.

Conclusie

U bent van grote waarde voor God. U bent Zijn kind, geliefd en verzorgd door de Vader.

Hij garandeert ook uw heerlijke bestemming. U bent geschapen om bij Hem te zijn, ja zelfs om aan Hem gelijkvormig te worden. Wat een geweldige hoop hebben wij!

Deze identiteit en deze bestemming plaatsen al onze dagelijkse woorden en daden in een nieuw perspectief. Zijn wat wij zeggen en doen in overeenstemming met het feit dat wij kinderen van God zijn? Is het in harmonie met onze bestemming van volmaakte liefde?

Soms helpt het om heel concreet te worden. Waarom zou u thuis niet eens rustig gaan zitten met pen en papier, of met uw iPad?

Dank God eerst dat Hij uw Vader is en dat u een heerlijke toekomst hebt. Maak vervolgens een lijst van de concrete dingen die u kunt doen om uw liefde te tonen aan uw gezin, uw vrienden en uw burens.

Laat andere mensen door uw praktische uitingen van liefde en zorg zien dat u een kind bent van de liefdevolle en zorgzame Vader.

+ In de Naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen.